

КОЛЕКЦІЯ РІДКІСНИХ ВИДАНЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Фонд відділу рідкісних видань та дисертацій наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (НБ НЮУ ім. Ярослава Мудрого) формується протягом всього періоду її існування (1804–2016) шляхом: відбору

книг та періодичних видань, що вийшли друком до 1917 р. та протягом 1918–1945 рр., із загального бібліотечного фонду; придбання стародруків та раритетних видань у букіністичних магазинах Харкова та інших міст країни; отримання в дар від меценатів та науково-педагогічного складу університету.

Зібрання рідкісних книг та дисертацій відокремлено від загального фонду (1997), розміщено у спеціально обладнаному книгосховищі (2003). Нині фонд складається з понад 51000 одиниць зберігання, з них: 28278 книг та періодичних видань XVIII – початку XX ст.; майже 1800 дисертацій, захищених науковцями університету, близько 21000 авторефератів дисертацій. За змістом фонд має історико-правовий характер, включає видання з права та суміжних наук (історії, економіки, логіки, філософії тощо). Хронологічні межі – 1726–1945 рр.

Серед раритетів – стародруки, датовані 1726–1810 рр., зокрема: «Правда воли монаршей» Феофана Прокоповича (1726), «Уложение, по которому суд и расправа во всяких делах в Российском Государстве производится, сочиненное и напечатанное при владении Его Величества царя Алексея Михайловича» (1737), «Судебник Царя и Великого Князя Ивана Васильевича» (1768), «Древняя российская история от начала российского

народа до кончини Великого князя Ярослава Первого, сочиненная Михайлом Ломоносовым» (1766) та ін.; стародруковані видання французькою та німецькою мовами (початок XVIII ст.); зібрання законів Російської імперії (1649–1900); спеціалізовані правові журнали та газети XIX – початку XX ст. («Вестник права» (1899–1906, 1914–1916), «Журнал Министерства юстиции» (1859–1917), «Юридические записки» (1842–1914), «Юридический журнал» (1860–1861), «Временник Демидовского юридического лицея» (1876–1913), «Судебный журнал» (1869–1876), «Тюремный вестник» (1893–1916), «Право» (1898–1916) тощо).

В окреме колекційне зберігання виділені:

- *колекція рукописів і літографій* всесвітньовідомих правознавців минулого – представників харківської правової школи Д. І. Каченовського, М. М. Ковалевського, А. М. Стоянова, М. О. Куплеваського, М. М. Алексєєнка, В. П. Даневського, О. П. Собєстіанського, А. Б. Дорна, А. Г. Станіславського, К. Н. Яроша та ін. (78 одиниць зберігання);
- *особиста бібліотека академіка права, професора В. В. Сташиса* (3900 видань з автографами і подарунковими написами науковців із різних країн);
- *колекція раритетних періодичних видань XIX – початку XX ст.* (213 назв);
- *колекція дисертацій та авторефератів дисертацій* (майже 22800 примірників);
- *колекція автографів* всесвітньо відомих учених-юристів, зокрема: М. С. Бокаріуса, В. М. Гордона, М. В. Гордона, М. М. Палієнка, О. Д. Кисельова, В. П. Бузескула та ін. (57 вид.);
- *колекція CD-ROM повнотекстових видань XIX – початку XX ст.* за галузями права (23 електронні оптичні диски).

З 2005 р. за ініціативи ректора університету, академіка НАН України, професора В. Я. Тація створюється *Бібліотека електронних копій*

раритетних видань, яка налічує понад 8000 оцифрованих рідкісних книг із фонду бібліотеки.

Для популяризації раритетних фондів та праць відомих харківських правознавців формується [eLEGALIUM](#) – електронна іміджева колекція рідкісних видань XVIII – середини XX ст.

НБ НІОУ ім. Ярослава Мудрого як фондоутримувач колекцій рідкісних видань та рукописів бере участь у міжнародних і національних проектах з розкриття і популяризації раритетних документів університету. Зокрема, виступає партнером Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у створенні національного реєстру книжкових пам'яток друку. Є учасником Всеукраїнської програми з оцифрування унікальних друкованих видань і рукописів, організованої Фондом культури та інновацій «Футура». Підтримує партнерські стосунки з бібліотеками університетів Європи, що співпрацюють з університетом, бере участь у міжнародних конференціях, семінарах, круглих столах, присвячених сучасним проблемам зберігання раритетів.

Джерела

1. Будецька О. О. Духовна скарбниця правової думки // *Vivat Lex!*. 2005. 7 лют.
2. Пасмор Н. П., Будецька О. О. Колекції рідкісних видань: проблеми збереження фондів у цифрову епоху // *Розмаїття культур: історія і соціально-комунікативна природа Книги : матеріали IV міжнар. наук.-практ. семінару* (м. Харків, 12–15 квіт. 2011 р.). Харків, 2012. С. 170–176.
3. Будецька О. О. Бібліотека Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. Відділ рідкісних книг // *Архівні установи України : довідник*. Київ, 2012. Т. 2 : Наукові установи, музеї, бібліотеки : у 2 кн. Кн. 2 : Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь. С. 198–199.

4. Питання вдосконалення діяльності відділів рідкісних книг бібліотек в інформаційному забезпеченні науково-освітнього процесу : матеріали виступів учасників «круглого столу» (м. Харків, 29 берез. 2012 р.) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», наук. б-ка. Харків, 2012. 67 с. Електрон. аналог: URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/13>.

5. Журавльова І. К., Самохвалова О. Ю. Пам'ять епох: створення історичних е-колекцій у бібліотеках // Сучасна бібліотека у науково-освітньому просторі ВНЗ: інформаційні ресурси, технології, проекти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 21–23 жовт. 2014 р.). Полтава, 2014. С. 18–33.

6. Пасмор Н. П. Колекційні фонди наукової бібліотеки [Електронний ресурс] // Фонди наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Періодичні видання, 1812–2014 рр. : каталог. [Вид. 2-ге переробл. і допов.]. Електрон. текст. дані. Харків, 2014. С. 4–8. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/6829/1/katalog-period2014.pdf>.

7. Пасмор Н. П., Немашкало Д. Про фонди і не тільки... : до ювілею наук. б-ки Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого // Бібл. форум України. 2014. № 3. – С. 42–46.

8. Пасмор Н. П., Будецька О. О. Фонди рідкісних видань як частина консолідованого ресурсу на допомогу вузівській освіті і науці [Електронний ресурс] : слайд-шоу / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, наук. б-ка. Електрон. відеодані. Харків, 2014. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=1059:fondovikolektsii-ridkisnykh-vydan&Itemid=118.

9. Будецкая О. А. Историографическое исследование наследия Ярослава Мудрого в отделе редких изданий и диссертаций научной библиотеки НЮУ им. Ярослава Мудрого // Ярослав Мудрый. Проблемы

изучения, сохранения и интерпретации историко-культурного наследия : сб. материалов VI междунар. науч.-практ. конф., Ярославль, 26–27 февр. 2015 г. Ярославль, 2015. С. 28–33.

10. Зоря Л. Г., Карась З. М. Виставкова робота відділу рідкісних видань як компонент правового виховання студентів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого // Безпекове інноваційне суспільство: взаємодія у сфері правової освіти та правового виховання : матеріали міжнар. інтернет-конф., 25 трав. 2016 р. Харків, 2016. С. 181–183.

11. Перелік книг особистої бібліотеки першого проректора, академіка права, професора Сташиса Володимира Володимировича, яку він дарує Національній юридичній академії України імені Ярослава Мудрого. Харків, 2005. 792 с.

12. Бібліотека електронних копій раритетних видань [Електронний ресурс] : база даних містить бібліогр. описи та електрон. аналоги вид. з фонду від. рідкіс. кн. та дис. наук. б-ки ун-ту / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Центр інформ. технологій, наук. б-ка ; створена з ініціативи ректора В. Я. Тація. Електрон. дані (8000 бібліогр. записів та електрон. копій). Харків, 2010– . – До 2015 р. оновлення щомісяця. URL : <http://oldlib.nlu.edu.ua>.

13. eLEGALIUM – колекція рідкісних видань [Електронний ресурс] : [імідж. колекція вид. XVIII – середини XX ст. з фонду наук. б-ки ун-ту] / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, наук. б-ка ; [ідея і менеджмент Н. П. Пасмор ; уклад.: О. О. Будецька, Л. Г. Зоря, З. М. Карась, О. І. Самофал ; інж. оформл.: Л. В. Кашаєва, С. А. Шахова]. Електрон. текст. дані (197 файлів). Харків, 2012– . Оновлюється щороку. URL : http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=270&Itemid=126.

14. Вчені харківської правової школи – ювіляри року [Електронний ресурс] : цикл вірт. кн. вист.-портр. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого,

наук. б-ка ; [уклад.: О. М. Рибалова, Л. Г. Зоря, З. М. Карась ; інж. оформл. Л. В. Кашаєва]. Електрон. текст. дані. – Харків, 2013 – . До 2014 р. назва: Вчені-правознавці України – ювіляри року. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=253:vcheni-pravoznavtsi&Itemid=236.

15. Гордон Володимир Михайлович, 1871–1926 [Електронний ресурс] : персон. бібліогр. покажч. / Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», наук. б-ка ; [уклад.: О. І. Самофал, Л. Г. Зоря ; відп. за вип. Н. П. Пасмор ; інж. оформл. Л. В. Кашаєва]. Електрон. текст. дані. Харків, 2013. 32 с. : іл. (Харківська правова школа ; вип. 1). URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2730/3/gordon-ukaz.pdf>.

16. Палієнко Микола Іванович, 1869–1937 [Електронний ресурс] : персон. бібліогр. покажч. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, наук. б-ка ; [уклад.: О. О. Будецька, О. І. Самофал ; відп. за вип. Н. П. Пасмор ; інж. оформл. Л. В. Кашаєва]. Електрон. текст. дані Харків, 2014. 27 с. : іл. – (Харківська правова школа ; вип. 2). URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/6552/1/palienko-uk.pdf>.

17. Фонди наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Періодичні видання, 1812–2014 рр. [Електронний ресурс] : каталог : до 210-річчя Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, наук. б-ка ; [ідея і менеджмент Н. П. Пасмор ; уклад.: О. І. Самофал, Л. Г. Зоря, І. П. Зарвирог ; інж. оформл. С. А. Шахова]. [Вид. 2-ге переробл. і допов.]. Електрон. текст. дані. Харків, 2014. 142 с. : іл. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/6829/1/katalog-period2014.pdf>.

Будецька Ольга Олексіївна

Статтю створено: 16.06.2016